

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Львівський національний університет імені Івана Франка**  
**Факультет педагогічної освіти**  
**Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**Затверджено**

На засіданні кафедри соціальної педагогіки  
та соціальної роботи  
факультету педагогічної освіти  
Львівського національного університету імені Івана Франка  
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри



доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Навчальна (стажерська) практика»,  
що викладається в межах ОПП Соціальна педагогіка першого (бакалаврського) рівня  
вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

**Львів – 2022**

<b>Назва дисципліни</b>	Навчальна (стажерська) практика
<b>Адреса викладання дисципліни</b>	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
<b>Викладач (-і)</b>	Марчук Алла Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
<b>Контактна інформація викладача</b>	ел. пошта: <a href="mailto:alla.marchuk@lnu.edu.ua">alla.marchuk@lnu.edu.ua</a> <a href="mailto:marchuk.alla@ukr.net">marchuk.alla@ukr.net</a>
<b>Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються</b>	Четвер, 13.30 – 15.00 (Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Передбачено онлайн - консультації в Zoom (за посиланням). Для погодження часу додаткової онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
<b>Сторінка курсу</b>	<a href="https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/praktyka">https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/praktyka</a>
<b>Інформація про дисципліну</b>	«Навчальна (стажерська) практика» є обов'язковою освітньою компонентою ОПП «Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота». Її тривалість визначена навчальним планом і складає 2 тижні у VII семестрі, загальною кількістю 90 год, що відповідає 3 кредитам ECTS.
<b>Коротка анотація дисципліни</b>	«Навчальна (стажерська) практика» призначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти четвертого року навчання для денної та заочної форми навчання.

	<p>Організатором практики є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи. Навчальна (стажерська) практика передбачає включення студентів в коло реальних проблем професійної діяльності соціального працівника, соціального педагога, ознайомлюються з реальними завданнями, змістом, методами і формами організації їх роботи, включаються у реальну професійну діяльність.</p> <p>Базами для проходження практики можуть бути: освітні установи (заклади дошкільної освіти загальноосвітні школи, навчально-виховні комплекси, навчально-реабілітаційні центри, ліцеї, гімназії), Центри соціальних служб, кризові центри, соціально-психологічні центри, притулки для дітей, громадські та недержавні організації та установи.</p>
<p><b>Мета та цілі дисципліни</b></p>	<p><b>Мета:</b> закріплення теоретичних знань в галузі соціальної роботи та соціальної педагогіки, набуття практичних умінь, навичок і компетенцій соціальної та соціально-педагогічної роботи.</p> <p><b>Завдання практики:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– введення студента в поле реальної професійної діяльності й самостійне функціонування в ньому;</li> <li>– поглиблення та закріплення теоретичних знань, одержаних студентами у вищому навчальному закладі, вміння застосовувати їх на практиці;</li> <li>– формування умінь і навичок самостійно проектувати і здійснювати професійну діяльність щодо вирішення проблем дітей, груп, сімейних стосунків, кризових ситуацій у рамках обраної спеціальності і спеціалізації;</li> <li>– організація роботи відповідно до вимог та правил внутрішнього розпорядку закладу, в якому студент проходить практику, розпоряджень адміністрації і керівників практики;</li> <li>– вироблення практикантами уміння спостерігати та аналізувати виховну та соціальну діагностико-психо-корекційну роботу, яка проводиться з школярами в навчальному закладі; ознайомлення з сучасним станом навчально-виховної та діагностико-психо-корекційної роботи школи, з передовим соціально-педагогічним досвідом;</li> <li>– підготовка студентів до проведення в навчальному закладі соціально-педагогічних занять із застосуванням різноманітних методів та інноваційних технологій;</li> <li>– набуття професійного вміння вести спостереження за учнями та аналізувати виховну роботу соціального педагога;</li> <li>– набуття досвіду в реалізації заходів щодо охорони здоров'я дітей;</li> <li>– робота з різними категоріями дітей та молоді, які мають соціально-педагогічні та психологічні проблеми (діти з функціональними обмеженнями, діти, які залишилися без батьківського піклування, діти з неглибокими психічними відхиленнями), підліткові і молодіжні групи ризику,</li> </ul>

	<p>діти і молодь, схильні до неадекватної поведінки;</p> <p>– виконання функцій соціального працівника та соціального педагога (комунікативної, організаторської, прогностичної, охоронно-захисної, діагностичної, попереджувально-профілактичної, корекційно-реабілітаційної, соціально-терапевтичної).</p>
<p><b>Література для вивчення дисципліни</b></p>	<p><b>Базова</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Адаптація дітей до навчання у школі в діяльності психологічної служби: методичні рекомендації / за наук. ред. В.Г. Панка – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 100 с.</li> <li>2. Бондаренко Н.О. Соціальна діагностика: підручник / Н.О. Бондаренко. К.: О.В.Ямчинський. 2021. 240 с.</li> <li>3. Ведення випадку в сфері захисту дитини. URL : <a href="https://www.unicef.org/ukraine/media/9081/file/case-management2.pdf">https://www.unicef.org/ukraine/media/9081/file/case-management2.pdf</a></li> <li>4. Діти з особливими потребами в школі : психол.-пед. супровід / [авт.-упоряд.: Романова О. М. та ін.]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 127 с.</li> <li>5. Закон України «Про соціальні послуги». URL : <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text</a>.</li> <li>6. Зайченко М.В. Інструментарій соціального педагога / М. Зайченко. – К. : Шк. Світ, 2011. – 128 с.</li> <li>7. Медична і соціальна реабілітація: підручник (ВНЗ I-III р.а.) / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. – 2-е вид., переробл. і доповн. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». К., 2018. 464 с.</li> <li>8. Організація соціальної роботи з дітьми та молоддю, які опинились у СЖО. Практичний посібник для спеціалістів соціальної сфери. // Авт. кол.: С.С. Валько, Л.С. Лоріашвілі, М.С. Лоріашвілі, А.І. Павловський, Ю.А. Саранков, Я.М. Туреханов, Ю.М. Удовенко. К.: ХХ, 2011. 304 с.</li> <li>9. Організація психологічної реабілітації дітей-інвалідів (Методичний посібник Міністерства праці та соціальної політики України). К.: 2008. 28 с.</li> <li>10. Потоцька Ю.В. Консультування : соціально-педагогічний аспект / Ю.В. Потоцька. К. Шкільний світ, 2019. 109 с.</li> <li>11. Про затвердження форми Акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 28 квітня 2004 року № 95. – Режим доступу: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-04">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-04</a></li> <li>12. Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах. Наказ Мінсоцполітики України від 09.07.2014 р. URL : <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#Text">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#Text</a>.</li> </ol>

13. Перелік державних стандартів соціальних послуг. URL : <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/912/91199>.
14. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с
15. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.
16. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В.Залеська та ін. Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с.
17. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах : метод. рек. / автори-упор. В. Г. Панок, З.О. Гаркавенко, О.Г. Карагодіна, А.С. Шапошнікова. – [2-е вид., стереотип.]. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 76 с.
18. Харченко С.Я., Краснова Н.П., Харченко Л.П. Соціально-педагогічні технології. [Навч.-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Луганськ, 2005. 552 с.

#### **Допоміжна**

19. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 №161 // Освіта України: Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 382 – 399.
20. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94) // Інформ. зб. Міністерства освіти України. – 1993. – № 17 – 18. – С. 16 – 30.
21. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. URL : [https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg\\_practice.pdf](https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg_practice.pdf)

#### **Інформаційні ресурси**

22. Електронна бібліотека. – Режим доступу: <http://el-biblioteka.at.ua>.
23. Електронна бібліотека. – Режим доступу: <http://books.tr200.net>.
24. Електронна бібліотека. – Режим доступу: <https://stud.com.ua>
25. Електронна бібліотека – Режим доступу: <https://pidruchniki.com.ua>

	<p>26. Міністерство соціальної політики України – Режим доступу: <a href="https://www.msp.gov.ua/">https://www.msp.gov.ua/</a></p> <p>27. Міністерство соціального забезпечення та охорони здоров'я Фінляндії – Режим доступу: <a href="https://stm.fi">https://stm.fi</a></p> <p>28. Управління соціального захисту департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради: Режим доступу: <a href="https://social.lviv.ua/">https://social.lviv.ua/</a></p> <p>29. Департамент соціального захисту населення ЛОДА- Режим доступу: <a href="https://loda.gov.ua/departament-sotsialnoho-zahystu-naseleण्या">https://loda.gov.ua/departament-sotsialnoho-zahystu-naseleण्या</a></p> <p>30. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). – Режим доступу: <a href="http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush">http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush</a>.</p> <p>31. Електронний каталог. Наукові видання України. Режим доступу: <a href="http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/TopicDescription?topic_id=115612">http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/TopicDescription?topic_id=115612</a> Львівський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді <a href="https://social.lviv.ua/institution/socsluzhby/">https://social.lviv.ua/institution/socsluzhby/</a></p> <p>32. Управління «Служби у справах дітей» Львівської міської ради <a href="https://city-adm.lviv.ua/lmr/office/viddil-sluzhba-u-spravakh-dite">https://city-adm.lviv.ua/lmr/office/viddil-sluzhba-u-spravakh-dite</a></p> <p>33. Притулок для дітей Служби у справах дітей Львівської облдержадміністрації <a href="http://prytulok.lviv.ua">http://prytulok.lviv.ua</a></p> <p>34. Центр підтримки дітей при ліцеї «Просвіта» Львівської міської ради <a href="http://litsey-prosvita.lviv.ua/">http://litsey-prosvita.lviv.ua/</a></p> <p>35. Львівська правнича гімназія <a href="http://www.law-gymnasia.lviv.ua/">http://www.law-gymnasia.lviv.ua/</a></p>
<p><b>Обсяг курсу</b></p>	<p><b>90</b> годин (для студентів денної форми навчання)</p>
<p><b>Очікувані результати навчання</b></p>	<p><b>Інтегральна компетентність:</b> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><b>Загальні компетентності (ЗК): 4, 11, 14</b>  <b>ЗК4.</b> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.  <b>ЗК11.</b> Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.  <b>ЗК14.</b> Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p><b>Фахові компетентності спеціальності (ФК): 3, 8, 9, 18, 19, 22</b>  <b>ФК3.</b> Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.</p>

	<p><b>ФК8.</b> Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.</p> <p><b>ФК9.</b> Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.</p> <p><b>ФК18.</b> Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p> <p><b>ФК19.</b> Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.</p> <p><b>ФК22.</b> Здатність налагоджувати співпрацю закладів освіти, сім'ї і суспільства у вихованні особистості, сприяти її адаптації до умов соціального середовища.</p> <p><b>Програмні результати навчання (ПРН):</b> 4, 9, 13, 15, 20, 22</p> <p><b>ПРН4.</b> Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.</p> <p><b>ПРН9.</b> Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.</p> <p><b>ПРН13.</b> Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.</p> <p><b>ПРН15.</b> Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p><b>ПРН20.</b> Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.</p> <p><b>ПРН22.</b> Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p>
<b>Ключові слова</b>	Клієнти, оцінка потреб клієнта, соціальний добробут, соціальна діагностика, соціальні послуги, соціальне забезпечення, соціальний працівник, соціальний педагог.
<b>Формат курсу</b>	Очний
<b>теми</b>	<b>ДОДАТОК (схема курсу)</b>
<b>Підсумковий контроль, форма</b>	Диференційований залік

<p><b>Пререквізити</b></p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Основи соціалізації особистості», «Загальна та вікова психологія», «Психологія особистості», «Соціальна психологія», «Основи соціально-правового захисту особистості», «Соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти», «Соціальна робота в центрах соціальних служб», «Соціально-педагогічна профілактика девіантної поведінки», «Соціальна профілактика інтернет-ризиків», «Технології соціальної роботи в Україні і світі», «Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг у громаді», «Соціальна робота з клієнтами у складних життєвих обставинах», «Соціально-педагогічна робота з різними категоріями сімей».</p>
<p><b>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</b></p>	<p>Бесіда, консультування, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, кейс-метод, спостереження, тестування, анкетування, аналіз наукової літератури, проектування.</p>
<p><b>Необхідні обладнання</b></p>	<p>Проектор, комп'ютер, бланки для питальників, канцелярське обладнання</p>
<p><b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b></p>	<p>Оцінювання результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою на основі аналізу роботи на базі практики (50 балів) та під час диференційованого заліку (50 балів):</p> <p><i>На базі практики (50 балів):</i></p> <p>Пакет матеріалів діяльності закладу (установи), нормативно-правові документи, якими керується заклад (установа) – 5 балів</p> <p>Типове завдання з урахуванням специфіки бази практики – 20 балів</p> <p>Підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта – 5 балів</p> <p>Проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта – 10 балів</p> <p>Конспекти проведених консультаційних, розвивальних, просвітницьких заходів – 10 балів</p> <p><i>Під час проведення заліку (50 балів):</i></p> <p>Своєчасність здачі звітної документації практики – 5 балів</p> <p>Якість оформлення та виконання матеріалів звітної документації – 30 балів</p> <p>Презентація результатів практики – 10 балів</p>



	<p>Присутність та участь на підсумковій конференції за результатами практики – 5 балів</p> <p><b>Академічна доброчесність:</b> Очікуються, що виконані студентами практичні і проектні роботи, завдання практики є самостійними роботами студентів, їх власними міркуваннями і висновками, оригінальними розробками і дослідженнями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, використання без дозволу інформації з проєктів і робіт інших учасників курсу становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Очікується, що студенти відпрацюють усі години практики. Важливо, щоб студенти інформували викладача про неможливість відвідати базу практики та способи й терміни відпрацювання пропущених годин. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених у курсі.</p> <p><b>Література.</b> Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Заохочується активність студентів щодо пошуків і використання літератури та інших джерел інформації, додатково до рекомендованих.</p> <p><b>Політика виставлення балів.</b> Враховуються бали, набрані за виконання усіх завдань практики. При цьому обов'язково враховуються присутність, активність, відповідальність і дисциплінованість студента під час проходження практики, виконання студентом практичної роботи; відсутність пропусків та запізнь на базах практики; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час виконання роботи на базах практики в цілях, не пов'язаних із навчанням та ін. Розв'язання практичних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p><b>Опитування</b></p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

## ДОДАТОК

### Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання	Термін виконання
1	<p>Ознайомлення з установою, керівництвом, складом працівників, основними завданнями та напрямками роботи, категоріями клієнтів. Проходження інструктажу з техніки безпеки.</p> <p>Планування власної діяльності на час проходження практики, визначення графіку роботи.</p> <p>Налагодження первинного контакту з клієнтами.</p> <p>Підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта та необхідних в подальшому соціально-педагогічних дій.</p> <p>Обговорення проведення роботи з керівником практики від кафедри.</p> <p>Підготовка методичного матеріалу для проведення консультативних, корекційних, розвивальних, просвітницьких заходів.</p>	Групова, індивідуальна робота	1-22	<p>Підібрати методи для оцінки потреб та комплексно діагностики клієнта.</p> <p>Підібрати методичний матеріал для проведення консультативних, корекційних, розвивальних, просвітницьких заходів.</p> <p>Оформити в щоденнику записи відповідно до поставлених завдань.</p>	1 тиждень
2	<p>Підготовка та проведення оцінки потреб, соціально-психологічної діагностики клієнта, згідно обговорених і затверджених керівником практики діагностичних методик.</p> <p>Опрацювання даних, аналіз та інтерпретація отриманих результатів.</p> <p>Проведення консультативних/ корекційних/ розвивальних/ просвітницьких заходів.</p> <p>Участь у семінарах, засіданнях, які проходять на базі</p>	Групова, індивідуальна робота	1-22	<p>Підготувати стимульний матеріал для проведення діагностичних процедур.</p> <p>Провести консультативний/ корекційний/ розвивальний/ просвітницький захід.</p> <p>Оформити в щоденнику записи відповідно до поставлених завдань.</p>	2 тиждень

	<p>практики.  Підготовка та подання звіту про проходження практики  Презентація результатів практики в установі.  Оформлення документації.</p>				
<b>2</b>	Презентація результатів практики на кафедрі	Презентація, виступ			2 тиждень